AKS avlermøder 24. og 26. november 2020
Strategi for skimmel og sortsvalg

Kristian Elkjær, KMC Agro

November 2020

Agenda

- Svampestrategi
  - Varsling
  - Nyt fra forsøgene
  - Strategi 2021
- Optimering af sortsvalg
  - Sortsinfo
  - Sorter til hvad?

Skimmelvarsling

- Slutresultat
  - Konkret anbefaling
  - Baggrund for anbefaling
- Hvordan kommer vi hertil?

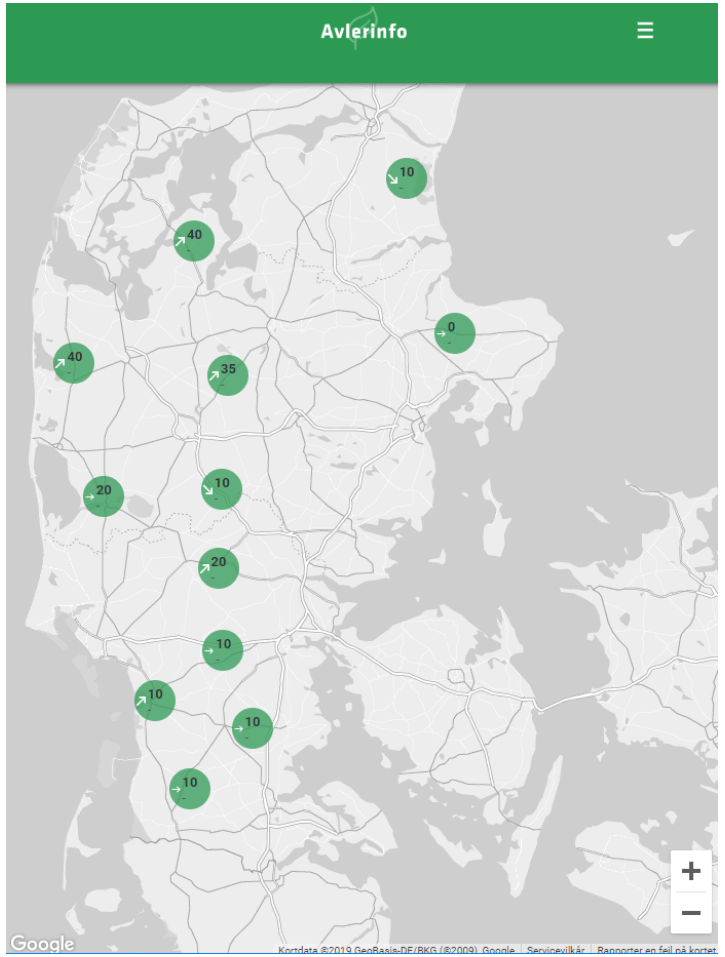

Skimmelvarsling

- Udgangspunkt i en god planlægning
- Vigtigt med informationer fra de forskellige områder, avlere, rådgivere.
- Hvordan er det gået (under kontrol eller ej, tendens op eller ned)
- Hvordan ser prognosen ud

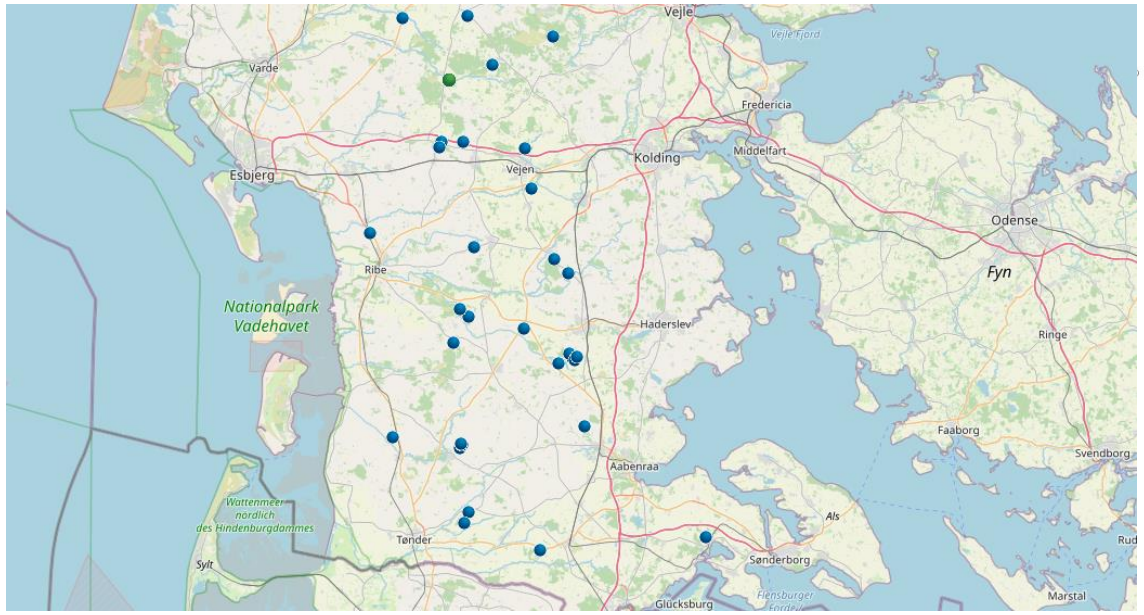

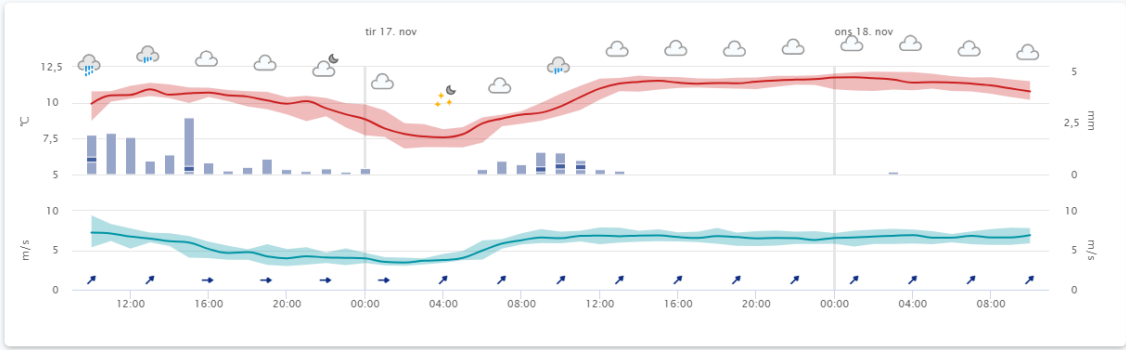

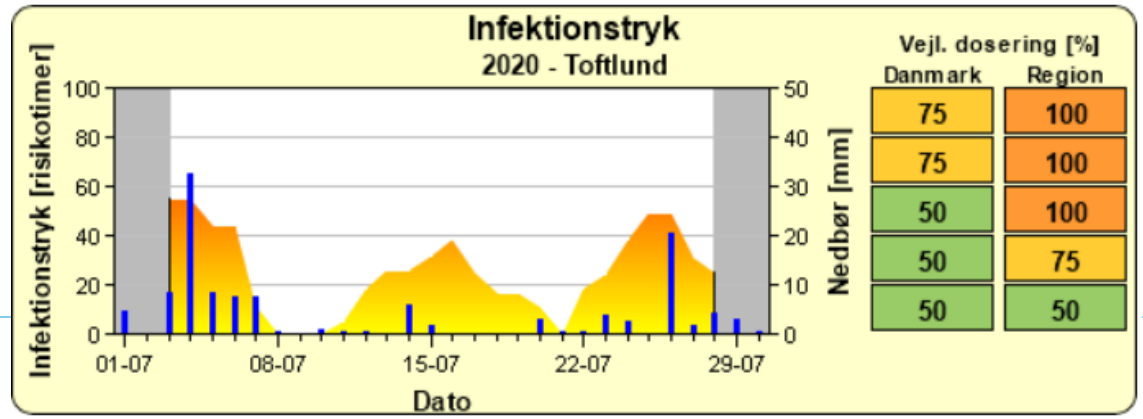

Skimmelvarsling

- Anbefaling bygger på:
- Fund af skimmel
- Vejrdata og prognosedata
- Indrapporteringer
- Erfaringer

Svampestrategi – et tilbageblik

- Kontrol af skimmel var vanskelig i 2016, 2017 og 2019
- Massiv nedbør og moderate temperaturer i 2017 og 2019
- Skimmel udviklede sig fra medio juli, men tidligere i 2019
- Knoldskimmel og jordsmitte
- Kuras har store problemer med skimmel
- Især Stratos men også Ydun har klaret sig bedre

Konsekvenser af skimmel

- Det medfører et udbyttetab
- Øget smittetryk resten af sæsonen
- Øget risiko for knoldskimmel
- Angreb over længere tid øger risiko for dannelse af oosporer i bladene
- Dannelse af nye skimmelracer
- Større risiko for jordsmitte næste gang der skal være kartofler

Skimmelracer

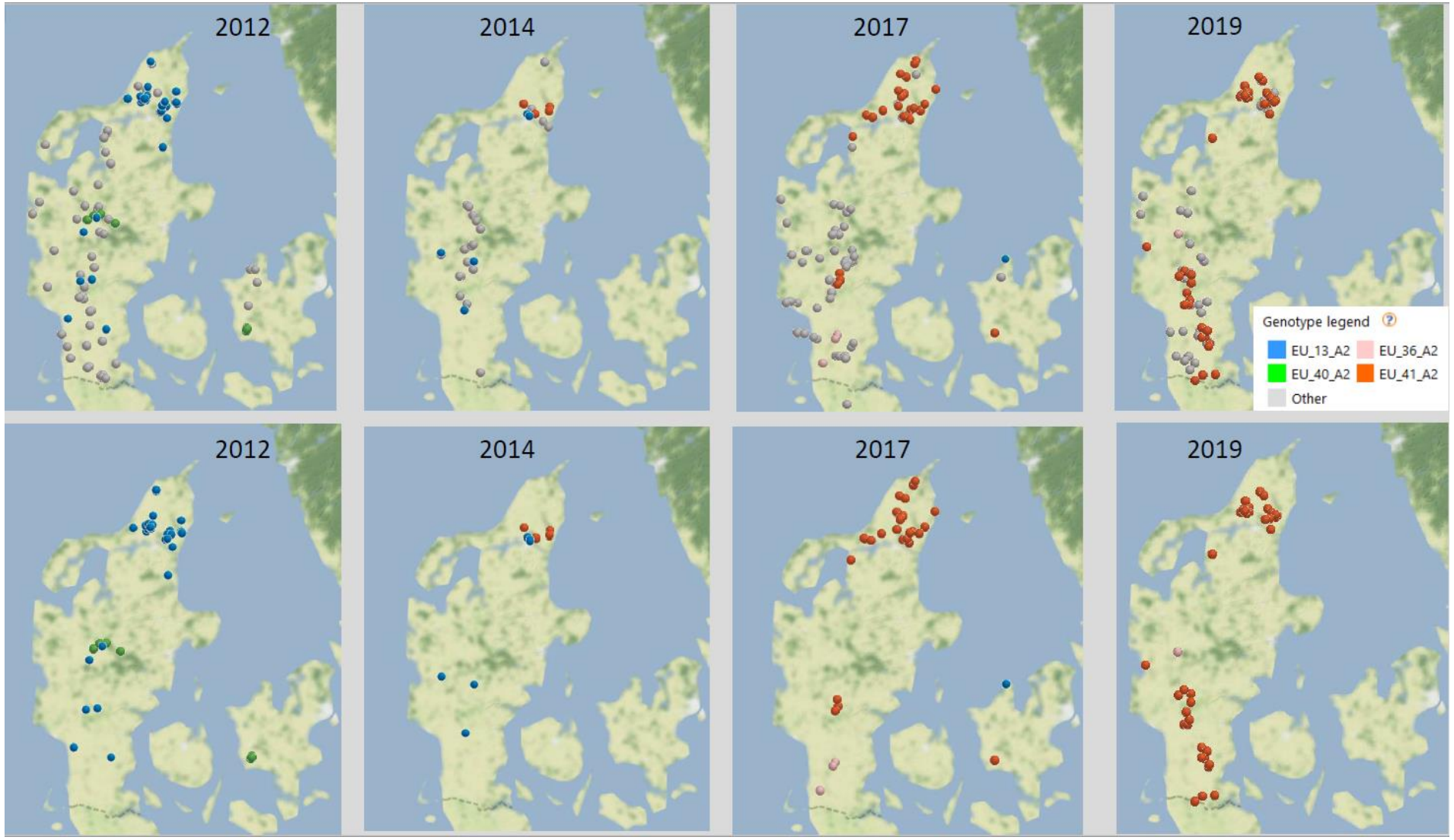

Revus (Mandipropamid) er der resistens?

Resistens?

- En del snak om nedsat effekt af Revus i 2019
- Generelt højere smittetryk tidligt i sæsonen
- Langvarig smitteperiode med stort smittetryk
- Syngenta laver årligt en overvågning af Revus
- Ikke konstateret nedsat følsomhed på Revus i undersøgelser via AU Flakkebjerg

Revus sensitivitet

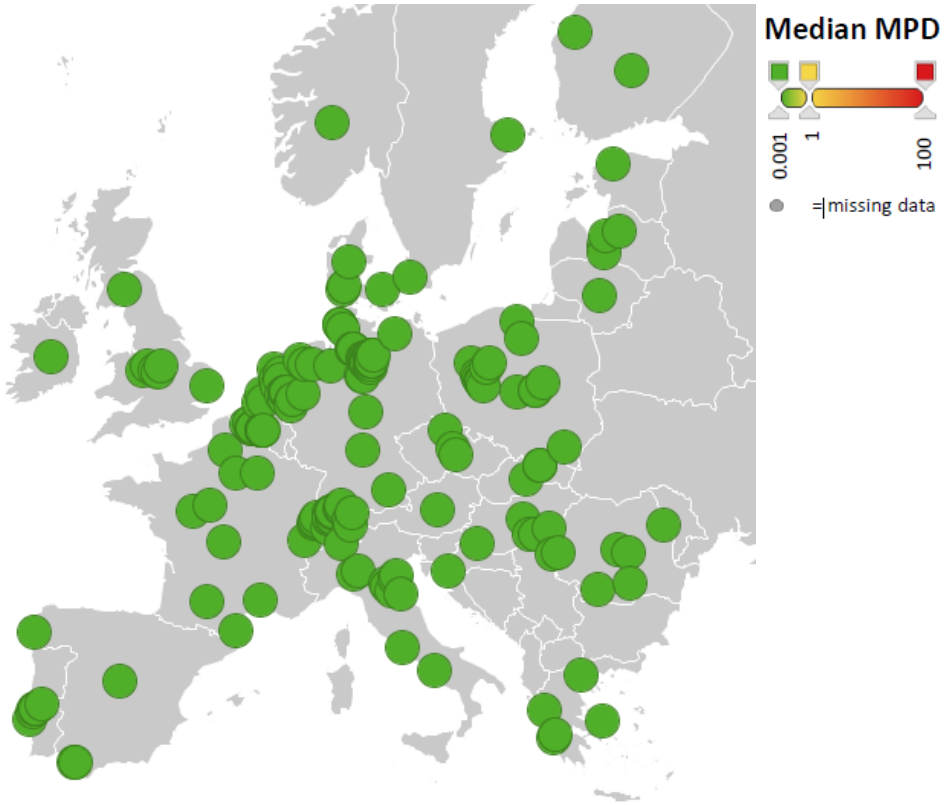

Sensitivitetsdata fra Syngenta. N=953 i 25 EU lande

Relativ stivelsesudbytte halv vs. fuld dosering (Ranman og Revus)

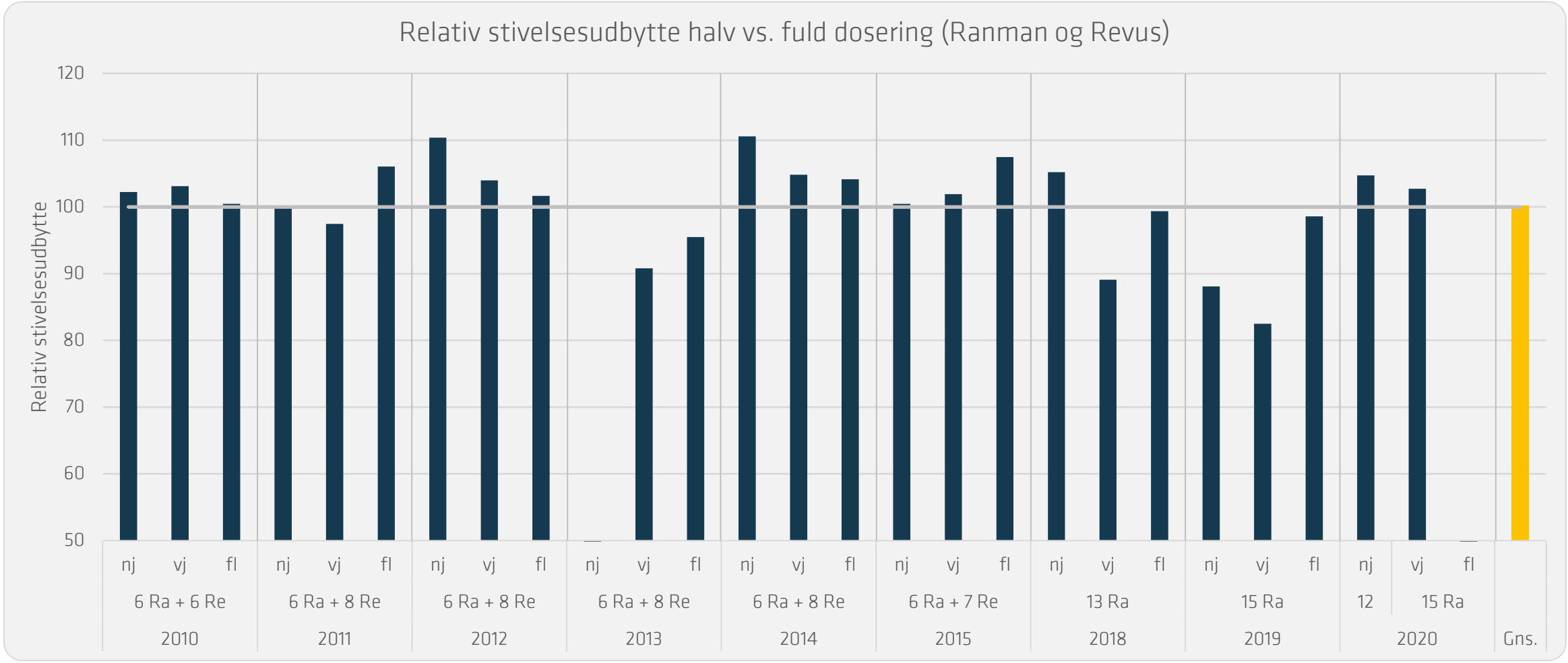

Landsforsøgene 2010-20, Dronninglund (nj), Sunds, Arnborg (vj) og Flakkebjerg (fl). Ranman Top (Ra), Revus (Re)

Skimmelrisikotimer, Brande

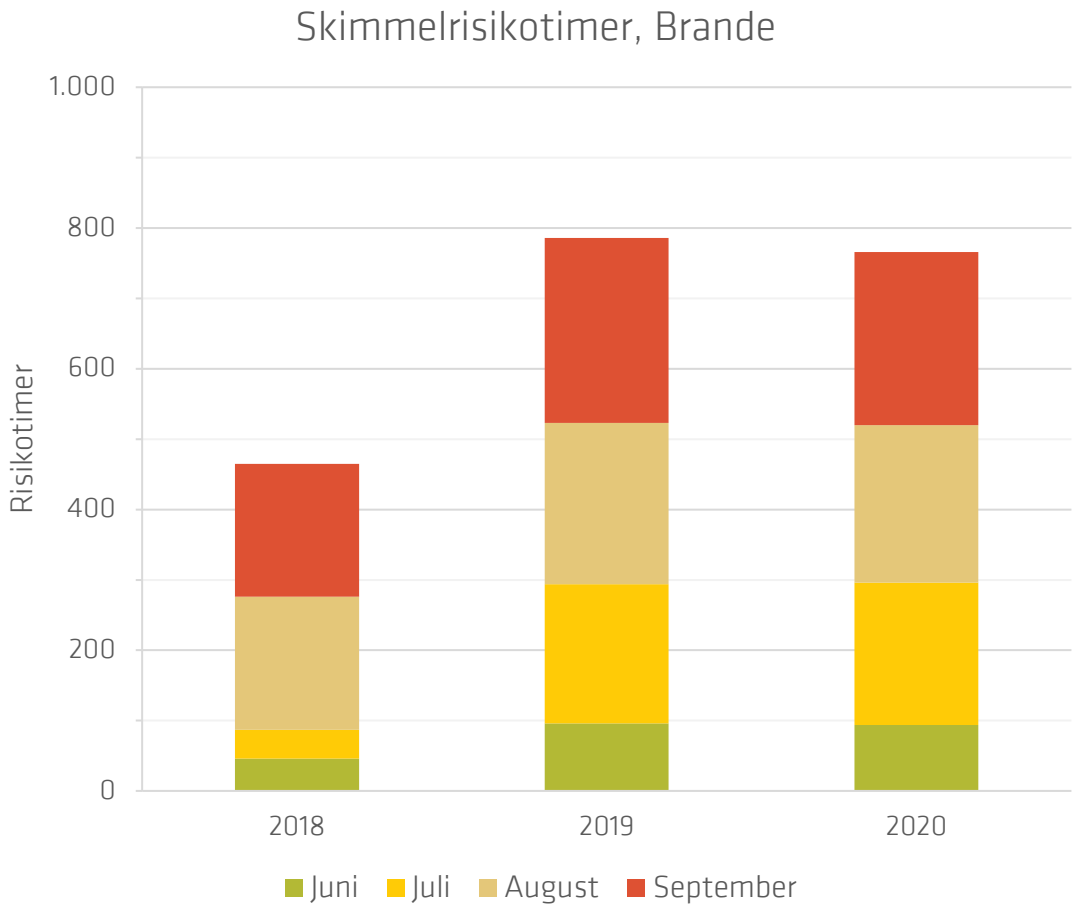

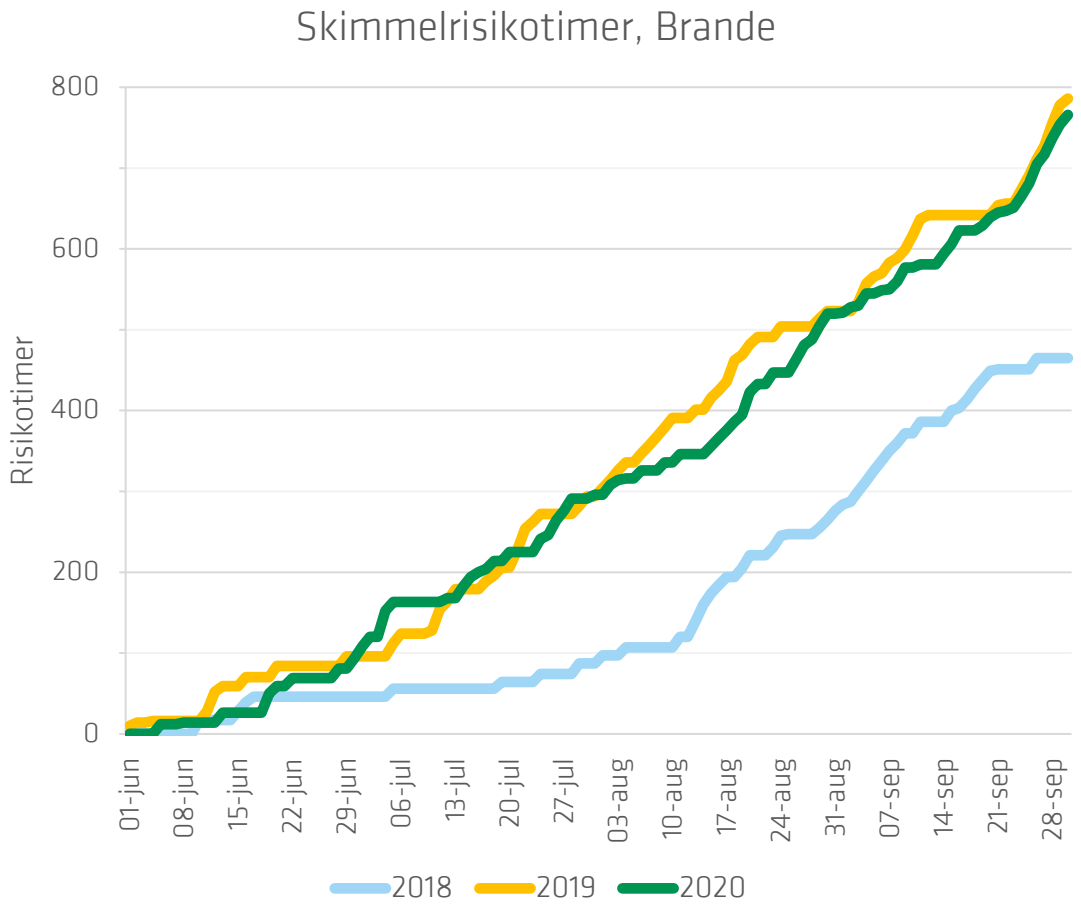

Infektionstryk, Brande

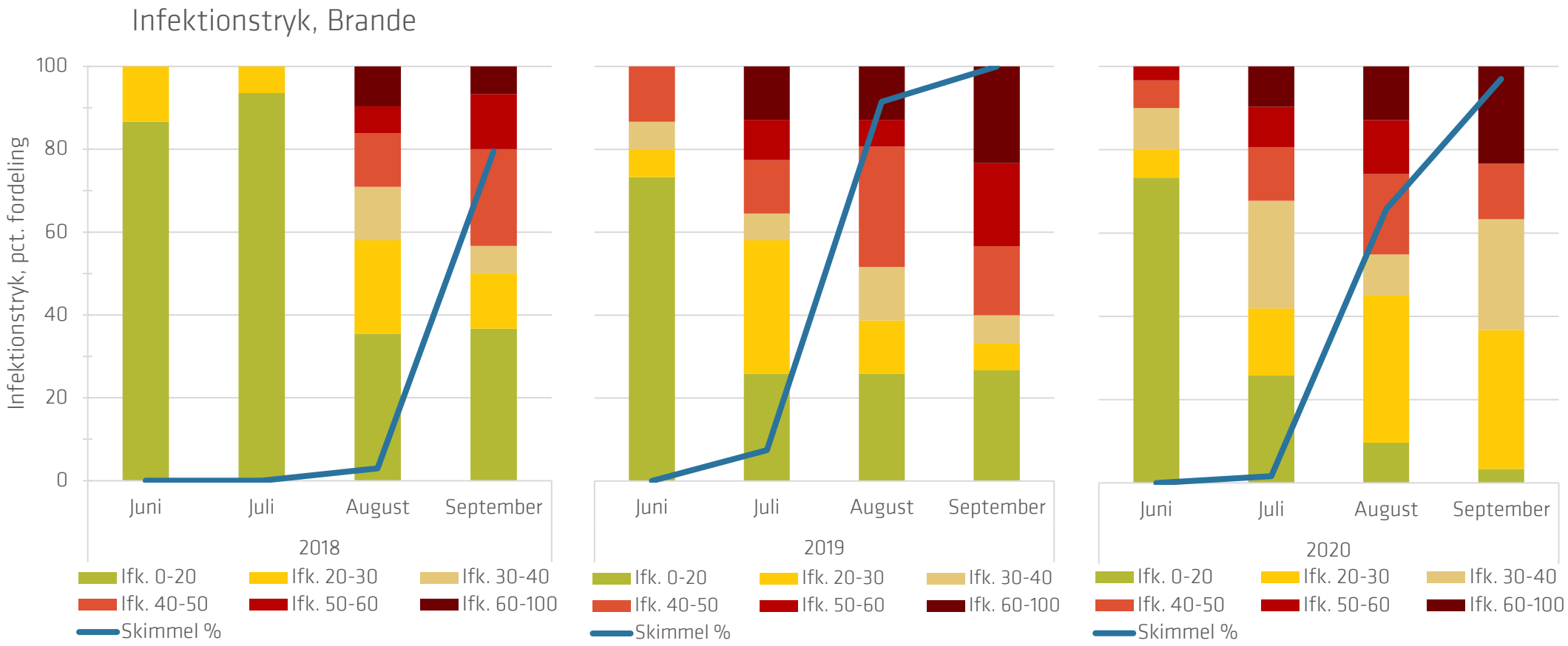

Skimmel %: Udvikling i ubehandlede led ved Arnborg.

Infektionstryk, Brande

Postnummer 7330

Summary and statistics from simulations

Late Blight: Number of treatments: 14 Treatment frequency index: 12,25
Early Blight: Number of treatments: 6 Treatment frequency index: 4,50

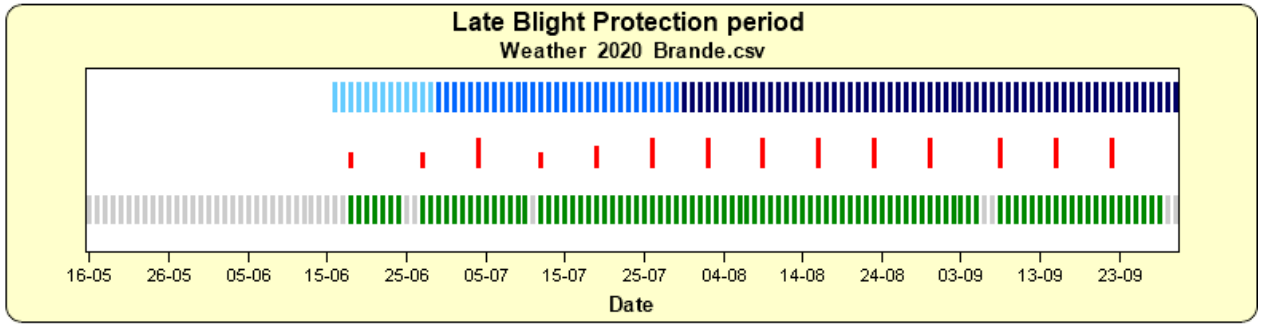

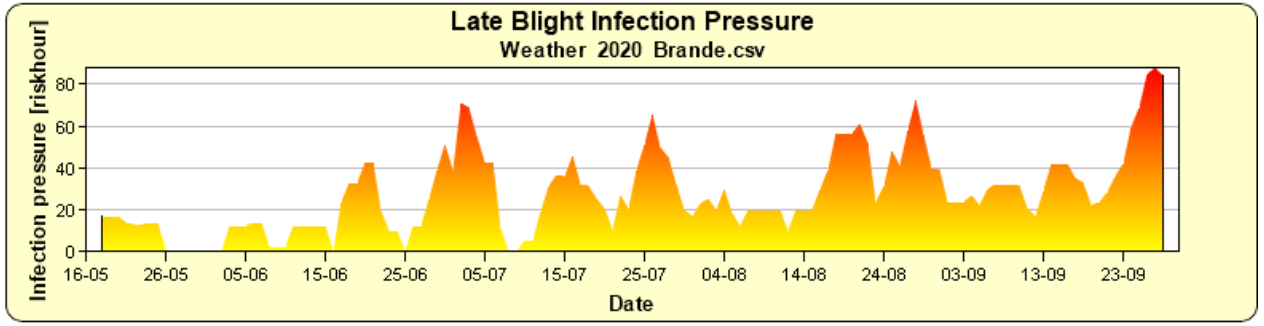

Fieldsense LA97RU16 Arnborg

Summary and statistics from simulations

Late Blight: Number of treatments: 14 Treatment frequency index: 12,00
Early Blight: Number of treatments: 6 Treatment frequency index: 4,50

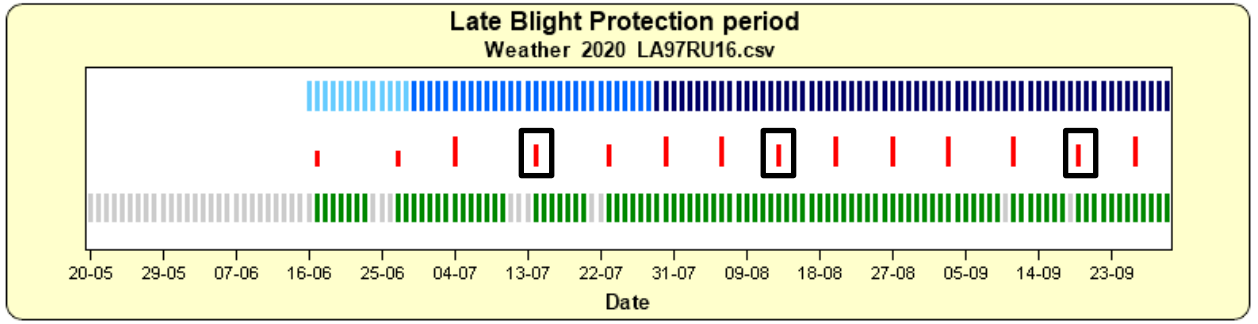

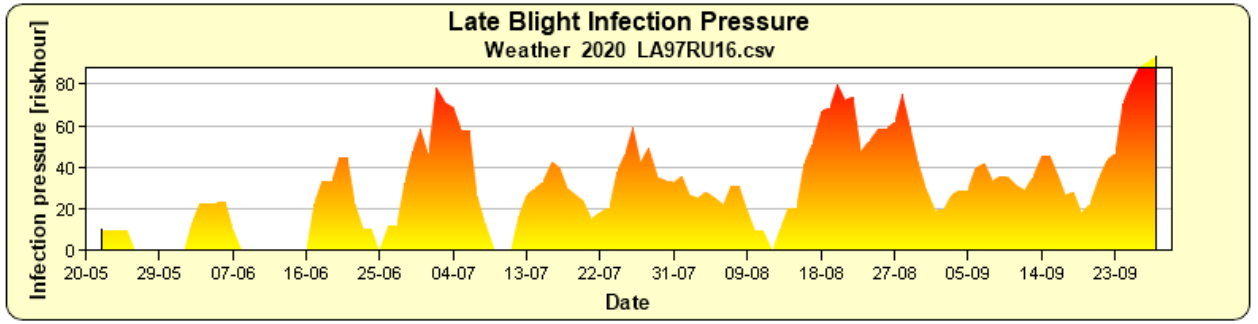

Data fra AU Foulum v. Jens Grønbech Hansen

Arnborg 2020: Skimmelmodeller

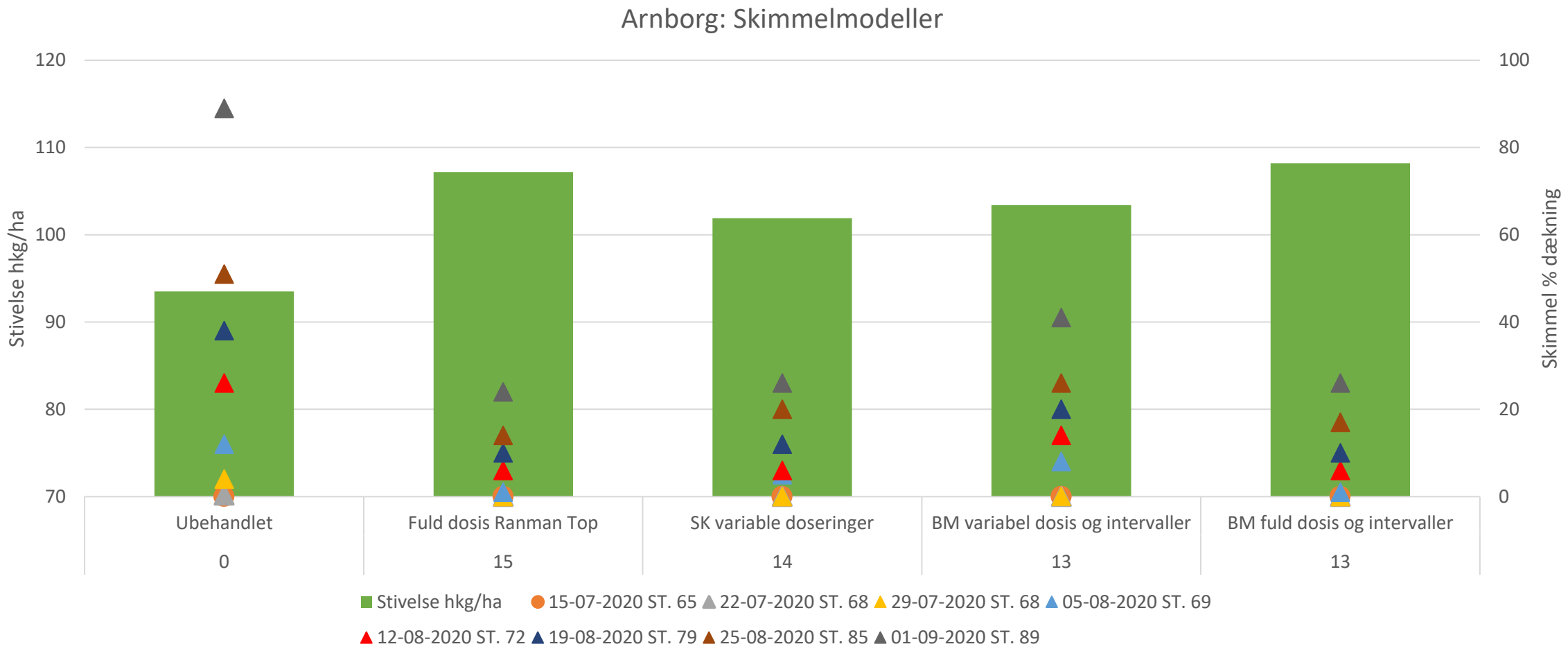

Arnborg 2020: Skimmelmodeller

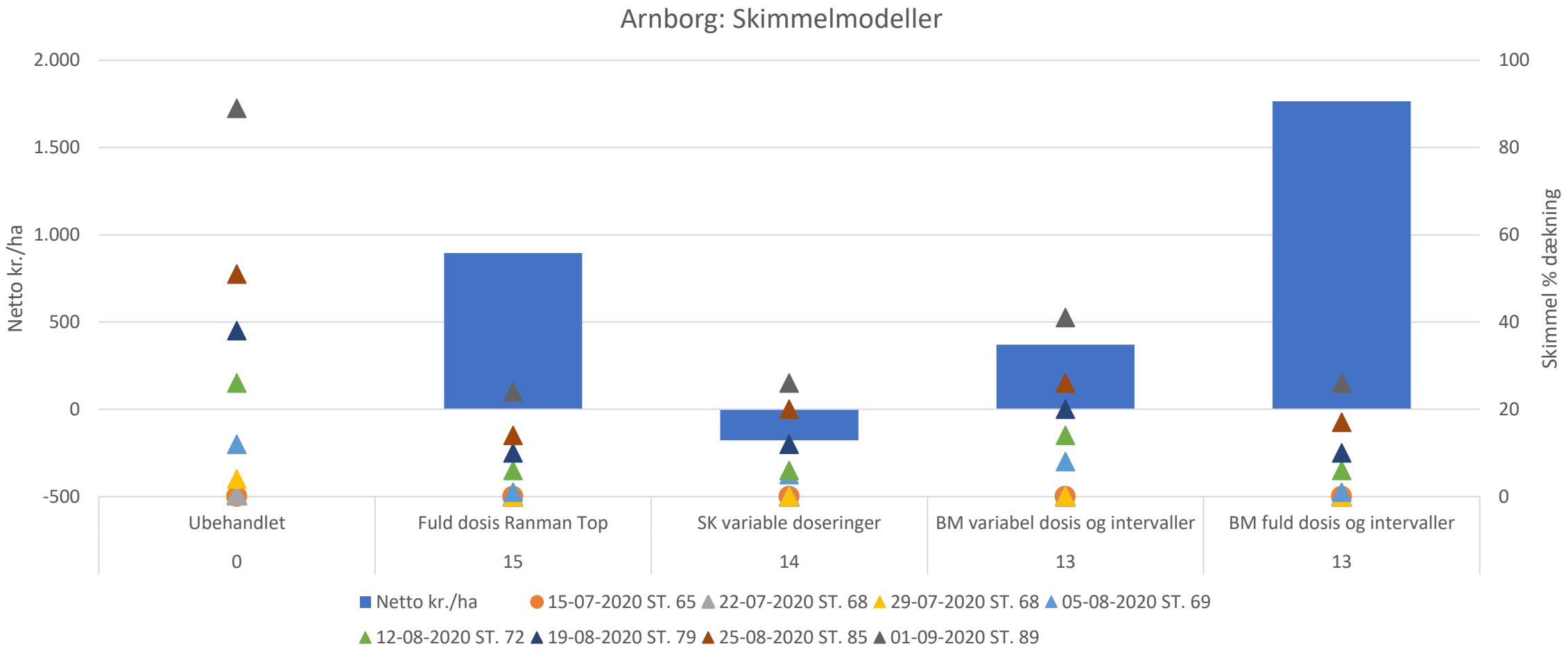

Arnborg 2020: Skimmelbekæmpelse

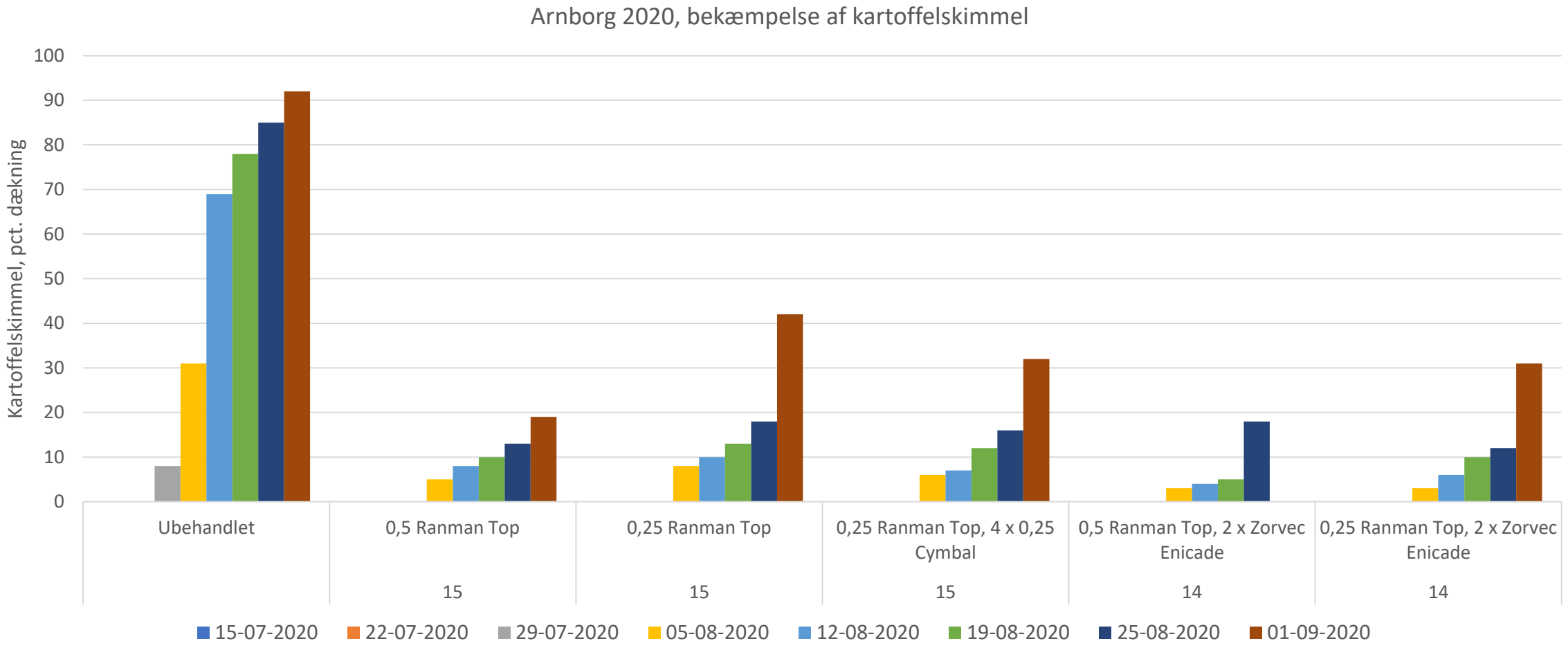

Skimmelforsøg 2020 Arnborg: Led 5 er taget ud ultimo august

Arnborg 2020: Skimmelbekæmpelse

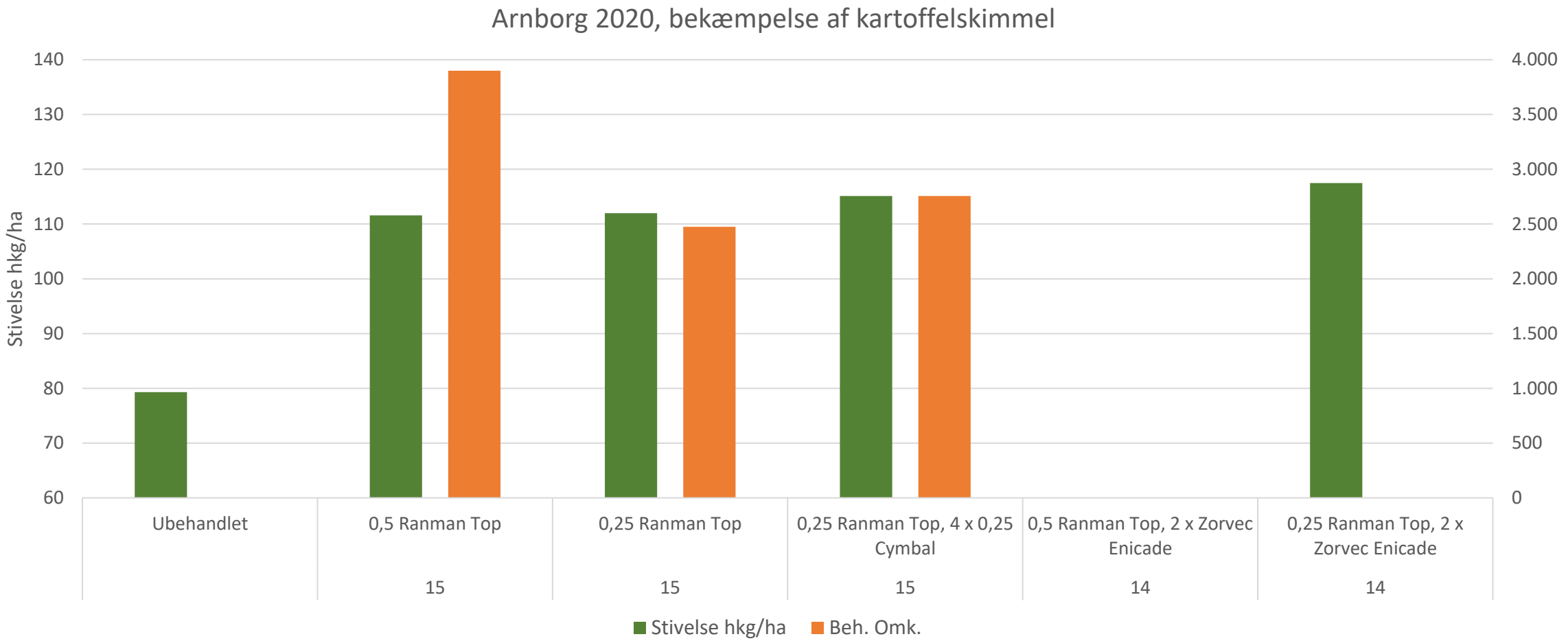

Skimmelforsøg 2020 Arnborg: Zorvec Enicade endnu ikke godkendt

Bladplet, midler og modeller

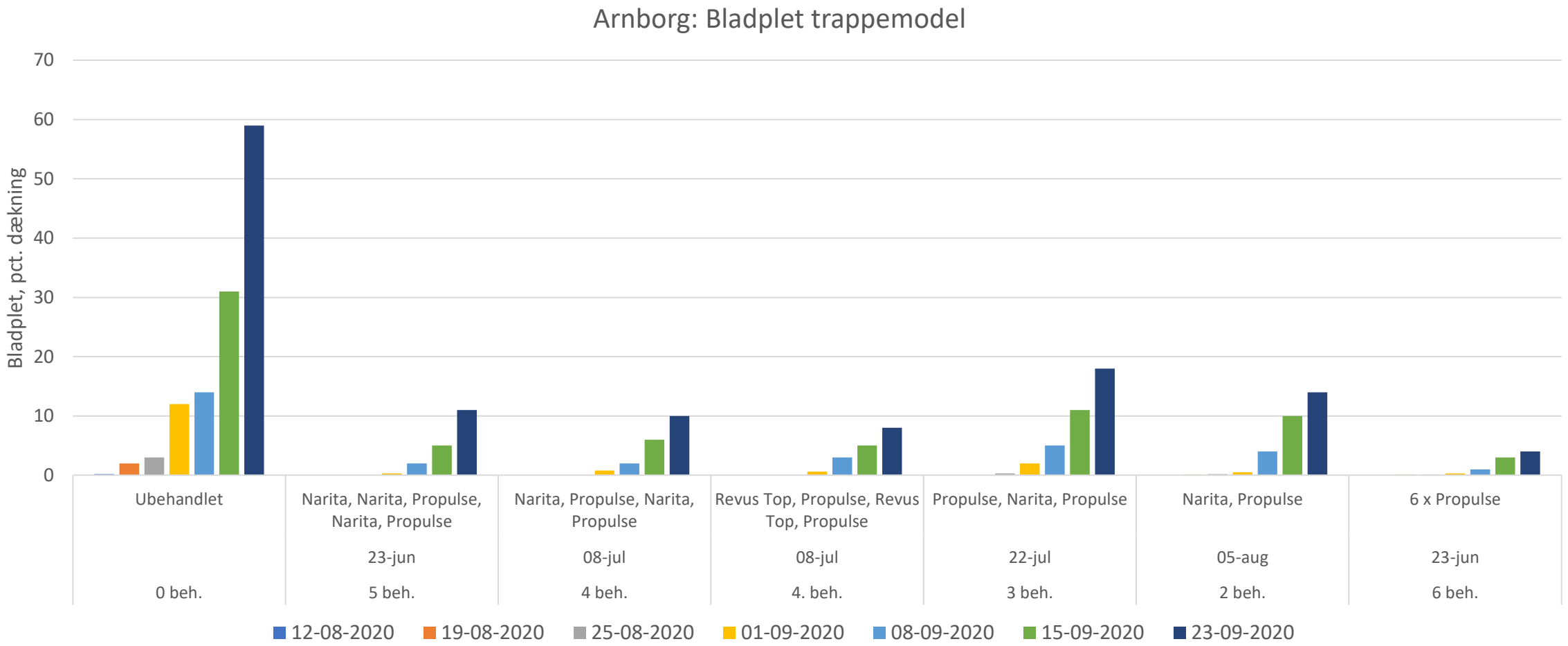

Bladplet 2020 Arnborg: Led 7, er IKKE lovlig at anvende, og risiko for resistensudvikling kraftigt forøget!

Bladplet, midler og modeller

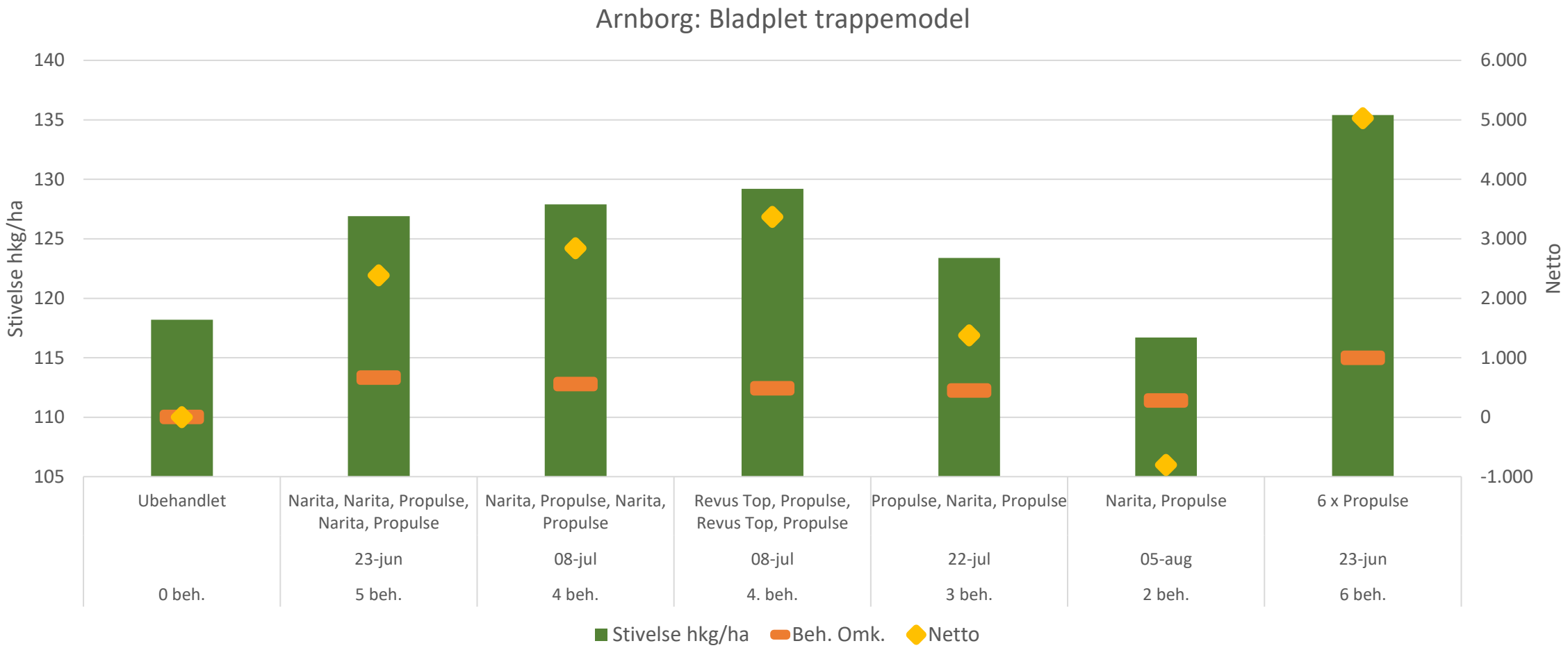

Bladplet 2020 Arnborg: Led 7, er IKKE lovlig at anvende, og risiko for resistensudvikling kraftigt forøget!

Skimmelbekæmpelse

Midler	Fokusområder	Hvornår kan dosis sættes ned til ½?
◆ Ranman Top og Revus som basisprodukter ($^1/_1$ til $^3/_4$ dosis) ◆ Flere behandlinger med Banjo forte, Shirlan Ultra eller Zignal ◆ + 0,20 l Option/0,25 l Cymbal 45 ved høj skimmelrisiko (i går, i dag, de næste 3 dage) eller overskredet sprøjteinterval. Option har bedre etikette. (Altid på lager!) ◆ + 2,0 l Proxanil ved STOP-sprøjtning (Mindst til 30 % af areal på lager)	◆ Udgangspunkt er 7 dages intervaller ◆ Hellere 6 end 8 dage (læs etikette for behandlingsintervaller) ◆ Gerne hovedvægt på Revus fra start, og Ranman Top til slut ◆ Reducere intervallet i risikoperioder ved sorter som Eurogrande og Kuras ◆ Anti-resistensstrategi -Skift mellem Ranman Top og Revus -Brug Banjo forte, Shirlan Ultra eller Zignal. -Proxanil og Option/Cymbal ved behov. Zorvec måske en mulighed	Når du kan svare ja til nedenstående: ◆ Lav risikoperiode for skimmel (tørt vejr, ingen regn i sigte) ◆ Gode sprøjteforhold ◆ God sprøjteteknik og minimal bomvariation ◆ Alle hjørner er sprøjtet og ikke underdoseret ◆ Dosis langs hegn øges

Zorvec Enicade endnu ikke godkendt. Skulle være kommet i både 2019 og 2020.

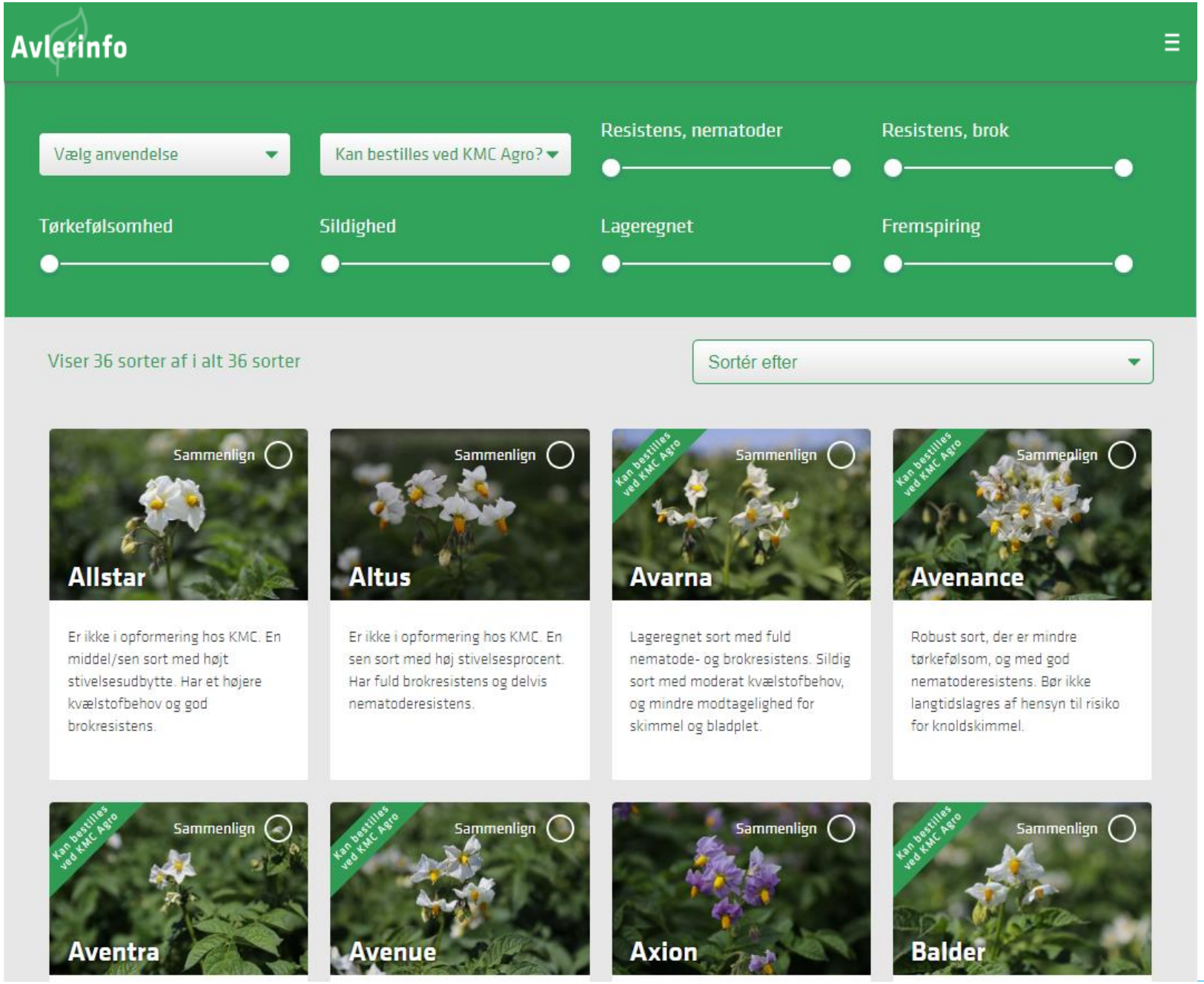

KMC

SORTSVALG

LET'S TAKE FOOD FORWARD

Sortsinfo på Avlerinfo

Filtreringsområde

Sorteringsmulighed

Kort sortsbeskrivelse, klik for detailvisning

Sammenligningsfunktion op til 5 sorter (Kuras knappen)

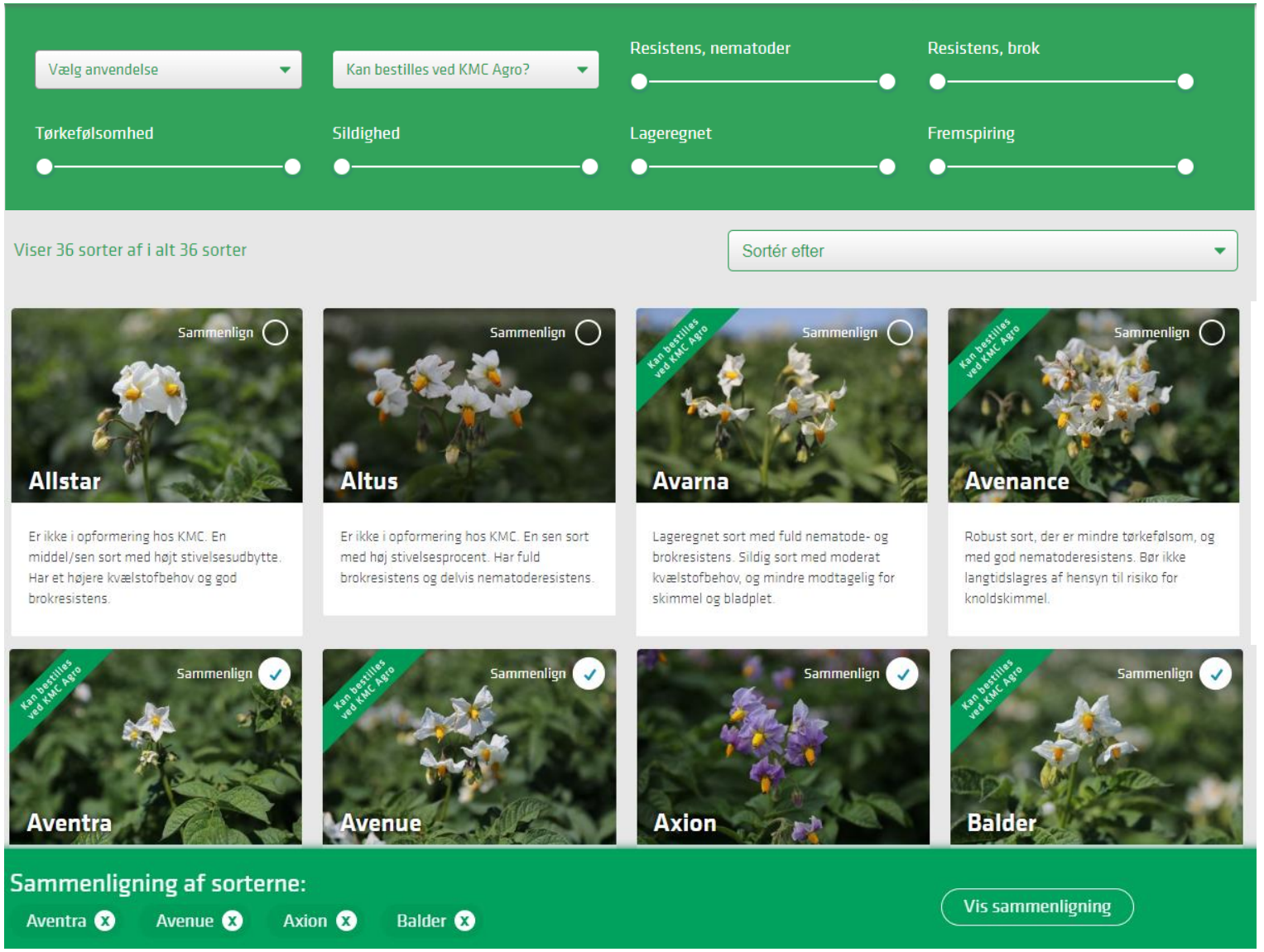

NYT! Dyrkningsinformation om læggekartofler

Sortsvalg

- Alle vil gerne have..
  - Højt udbytte
  - Høj stivelsesprocent
- Alle vil gerne have gode dyrkningsegenskaber som
  - Hurtig og ensartet fremspiring (fusarium)
  - Lukker af for ukrudt (Topvækst)
  - Resistens for nematoder og brok, lav modtagelighed for skimmel, bladplet, sortben
  - Robusthed og god tørketolerance
  - Sorter, der kan håndteres nemt, også ved optagning

Foto: Wotan 13, juli 2018. Meget presset af varme og tørke

Sortsvalg

Faktorer, der påvirker sortsvalget

- Anvendelse
  - Tidlig levering
  - Lager egenskaber
  - Direkte levering
- Sædskifte
  - Nematoder
  - Brok
  - Svampesygdomme
- Arealernes beskaffenhed
  - Sildighed
  - Jordtype
  - Vanding
- Husdyrgødning

Foto: Wotan 13, juli 2018. Meget presset af varme og tørke

Tidlig levering

Sorter	Stivelse %	Stivelse hkg/ha	Lagring	Skimmel	Tidlighed
Seresta	20,8	111	Mindre egnet	God	★★★
Avenue	19,7	114	Egnet	God	★★
Oleva	17,5	108	Egnet	Modtagelig	★★
Kardal	20,2	110	Mindre egnet	Modtagelig	★
Stratos	21,5	122	Mindre egnet	Meget God	★

Løbende 5-års gennemsnit, KMC´s Kontrolmark

Normal dyrkning

Sorter	Stivelse %	Stivelse hkg/ha	Lagring	Skimmel	Robusthed
Kuras	19,8	117	Velegnet	Modtagelig	★★★
Avarna	20,9	114	Velegnet	Modtagelig	★★½
Avenue	19,7	114	Egnet	God	★★
Avenance	19,0	103	Egnet	Modtagelig	★★
Saprodi	20,7	127	Mindre egnet	God	★★
Aventra	19,0	112	Mindre egnet	God	★★
Kardal	20,2	110	Mindre egnet	Modtagelig	★½
Stratos	21,5	122	Mindre egnet	God	★

Løbende 5-års gennemsnit, KMC´s Kontrolmark

Sen eller direkte levering

Sorter	Stivelse %	Stivelse hkg/ha	Lagring	Skimmel	Sildighed
Wotan	20,0	111	Egnet	Modtagelig	
Ydun	23,9	128	(Mindre egnet)	God	
Supporter	22,3	116	Mindre egnet	God	
Sarion	25,1	118	Mindre egnet	God	
Thor	22,3	122	Mindre egent	God	

Løbende 5-års gennemsnit, KMC´s Kontrolmark

Arealer uden vand

Sorter	Stivelse %	Stivelse hkg/ha	Lagring	Skimmel	Tørkeresistens
Kuras	19,8	117	Velegnet	Modtagelig	★★★
Avenance	19,0	103	Egnet	Modtagelig	★★
Avenue	19,7	114	Egnet	God	★★
Sarion	25,1	118	Mindre egnet	God	★★
Saprodi	20,7	127	Mindre egnet	God	★★

Løbende 5-års gennemsnit, KMC´s Kontrolmark. Vi afprøver nu sorter i uvandet forsøg.

”Sædskiftearealer”

Sorter	Stivelse %	Stivelse hkg/ha	Lagring	Skimmel	Nematoder
Stratos	21,5	122	Mindre egnet	God	Resistent −
Avarna	20,9	114	Velegnet	Modtagelig	Resistent +
Saprodi	20,7	127	Mindre egnet	God	Resistent +
Avenance	19,0	103	Egnet	Modtagelig	Resistent −
Sarion	25,1	118	Mindre egnet	God	Resistent +
Aventra	19,0	112	Mindre egnet	God	Resistent +
Supporter	22,3	116	Mindre egnet	God	Resistent +
Seresta	20,8	111	Mindre egnet	God	Resistent* +
Eurogrande	21,3	114	Mindre egnet	Modtagelig	Resistent* −
Euroviva	19,8	130	Egnet	God	Resistent* +

Plus + eller minus − for resistens mod broktype 18

Eurogrande, Euroviva og Seresta: Ikke fuld nematoderesistens, og Seresta er følsom for nematodeangreb

Løbende 5-års gennemsnit, KMC´s Kontrolmark

Opsummering af sortsvalg til stivelsesproduktion

Tidlig Direkte levering	Lagring	Sildig Direkte levering/kort lagring
Avenue Højt udbytte, moderat stivelse, Ro resistens, nem optagning	**Kuras** Lagerstabil, højt udbytte, moderat stivelse, skimmelmodtagelig, begrænset resistens	**Stratos** Højt udbytte og stivelsespct. Fuld nematoderesistens, tolerant
Kardal Højt udbytte, Ro resistens	**Avarna** Godt udbytte, fuld resistenspakke, lagerstabil, tolerant for nematoder	**Ydun** Højt udbytte og stivelsespct. Pa resistens. En stabil stivelsespct.
Seresta Fornuftigt udbytte, høj stivelsespct., fuld nematode- og brokresistens. Bedst på bedre jord.		**Saprodi** (nyere sort) Fuld nematode- og brokresistens, højt udbytte, lukker af, opret sort. **Sarion** (nyere sort) Fuld nematode- og brokresistens, høj stivelsespct. Sen.

LET'S TAKE FOOD FORWARD